

Udskriftsdato: 21. december 2025

2021/1 BSF 102 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om at give humanitært ophold til mennesker på flugt på grund af ekstreme klima- og miljøforandringer

Ministerium: Folketinget

Forslag til folketingsbeslutning

om at give humanitært ophold til mennesker på flugt på grund af ekstreme klima- og miljøforandringer

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2022 at udarbejde og gennemføre en model, der sikrer, at Danmark årligt skal modtage minimum 500 personer, som er flygtet på grund af ekstreme klima- og miljøforandringer, og give dem humanitær opholdstilladelse.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 44, folketingsåret 2021-22. Der henvises til www.folketingstidende.dk, tillæg A, B 44 som fremsat.

Forslagsstillerne ønsker med dette forslag, at Danmark går forrest med at hjælpe mennesker på flugt fra ekstreme klima- og miljøforandringer. Det skal ske, ved at Danmark for fremtiden årligt skal modtage og give opholdstilladelse til mindst 500 mennesker, som er flygtet på grund af klima- og miljøforandringerne.

I dag er det allerede muligt at give humanitært ophold til mennesker på flugt fra klima- og miljøkatastrofer, jf. udlændingelovens § 9 B, stk. 1. Vi mangler nu at gribe denne mulighed og gøre den til handling, da klimaudfordringerne vokser dag for dag.

Millioner flygter fra klimaforandringerne

Klimaforandringerne er en udbredt grund til, at mennesker er nødsaget til at flygte fra deres hjem. Flugten sker enten internt i deres eget land eller på tværs af landegrænser, hvor de søger midlertidig eller permanent beskyttelse og ophold.

I det seneste årti er i gennemsnit over 20 millioner mennesker årligt blevet fordrevet primært som følge af vejrrelaterede katastrofer. Det er cirka dobbelt så mange, som der bliver fordrevet primært som følge af væbnede konflikter. Næsten 90 pct. af verdens flygtninge stammer fra klimasårbare lavindkomstlande. Klodens hotspot for flygtninge og fordrevne primært som følge af vejrkatastrofer er Centralafrika, Afrikas Sahelregion, Mellemøsten (Syrien og Yemen), Afghanistan og det nordlige Sydamerika (jf. www.internal-displacement.org).

Oversvømmelser og kraftige storme er de mest almindelige klimarelaterede årsager til, at mennesker tvinges bort fra deres hjem. I perioden 2008-2018 var oversvømmelser skyld i over halvdelen af alle vejrrelaterede fordrivelser. Yderligere 35 pct. af de vejrrelaterede fordrivelser skyldtes orkaner og storme. Fordrivelserne kan også skyldes tørke og havvandsstigning. Denne slags fordrivelse forventes at blive mere fremtrædende i de kommende år. Derudover har man langt fra opdaget alle de udfordringer, som ændringer i klimaet vil føre med sig (jf. www.internal-displacement.org).

Mennesker på flugt fra klimaforandringerne kan betegnes som klimamigranter. Denne betegnelse må bruges, fordi de ikke kan kalde sig klimaflugtninge. I hvert fald ikke i juridisk forstand. FN's flygtningekonvention beskytter nemlig ikke dem, der søger beskyttelse mod oversvømmelser, tørke eller orkaner. Flygtningekonventionen kræver i sin nuværende udformning, at en flygtning skal være personligt forfulgt for at falde inden for konventionens beskyttelse. Klimaforandringerne forfølger dog ikke nogen personligt. De er altomfattende og derfor strukturelle og kollektive.

Problemet skal håndteres på forhånd

En mulig løsning på problemet med manglende hjælp til klimaflugtninge kommer fra professor Sune Lægaard, ph.d. og viceinstitutleder, Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, RUC. Han foreslår en helt ny ramme til at håndtere klimaændringerne og deres konsekvenser, nemlig at problemet skal forsøges håndteret på forhånd og ikke som symptombehandling på bagkant.

Sune Lægaard udtaler bl.a.:

- »Verdens lande bør først og fremmest tage stilling til, hvordan de kan begrænse klimaændringerne og afbøde effekterne af klimaændringerne. Afbødning kan sagtens ske i andre lande, hvor alternativerne vil være, at folk tvinges på flugt. Det vil være i alles interesse, både de udsatte lande og dem, der ellers ville modtage flygtninge.

- Hvor dette ikke er muligt, bør verdens lande sekundært tage stilling til, hvordan de fordeler ansvaret for aktivt at hjælpe folk tvunget på flugt af klimaændringerne.« (»Forsker: Flygtningekonventionen er ikke det rigtige redskab til at håndtere klimaflygtninge«, Sune Lægaard, Altinget.dk, den 18. maj 2020).«

Forslagsstillerne er enige i Sune Lægaards udtalelse om, at klimaændringerne skal håndteres på forhånd, for at sikre, at mennesker ikke skal flygte fra deres hjemland. Desuden må vi også handle nu for de menneskers skyld, som allerede er på flugt fra klimakatastroferne. Derfor er Danmark nødt til at træde til og tage imod nogle af dem og dermed også vise vejen for vores nabolande for at kunne hjælpe verdens klimaflygtninge.

Skriftlig fremsættelse

Sikandar Siddique (FG):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at give humanitært ophold til mennesker på flugt på grund af ekstreme klima- og miljøforandringer.

(Beslutningsforslag nr. B 102)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.